

*Remzi CAN ·
Behçet ALTUNTAŞ·*

Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri**

Öz

Bu araştırmada, öğrencilerin Türkçe derslerinde yansıtıcı günlük yazma uygulamasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, Kırşehir merkezde yer alan bir ortaokuldaki 7. Sınıf öğrencilerine 8 hafta süreyle yansıtıcı günlük yazma uygulaması yaptırılmış ve bu sürecin sonunda öğrencilerin yansıtıcı günlük hakkında görüşlerinin belirlenmesi amacıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Uygulamaya katılan öğrencilerden rastgele seçilen 6 öğrenciye hazırlanan sorular, görüşmelerde yöneltilmiş ve elde edilen verilerin analizi betimsel analiz yoluyla yapılmıştır. Sonuç olarak öğrenciler, yansıtıcı günlük yazma uygulamasına ilişkin olumlu tutum sergilemişler, uygulamanın yazma becerisini geliştirdiğini ve öğrenilenlerin kalıcılığını ve miktarını arttırdığını ifade etmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: yansıtıcı günlük yazma, yazma eğitimi, Türkçe dersi.

Students Views Regarding of Reflective Journal Writing

Abstract

In this study, it is aimed to determine the students' views regarding reflective journal writing in their Turkish courses. For this purpose, reflective journal writing application has been made for 7th grade students in a secondary school in central Kirsehir for 8 weeks and the interviews to determine students' views about reflective journals have been carried out at the end of this process. The questions, prepared for randomly selected 6 students from the ones who participated in the application, directed to those students during the interviews and the analysis of the obtained data has been made through descriptive analysis. As a result, students have expressed a positive opinion and they have stated that this practice has a positive impact on the level of recall, amount and permanence of the knowledge they've learned and improves listening skills.

Keywords: reflective journal writing, writing education, Turkish course.

· Yrd. Doç. Dr. Remzi Can, Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Kırşehir, e-posta: can.remzi@hotmail.com

· Türkçe Öğretmeni, MEB, 23 Nisan Ortaokulu, Kırşehir, e-posta: behcetaltuntas@hotmail.com

· Bu çalışma, 29-31 Ekim 2015 tarihlerinde Süleyman Demirel Üniversitesi ve *International Journal of Social Sciences & Education Research (IJSSER)* tarafından düzenlenen ICSEER-Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Sempozyumu'nda sözlü bildiriden yararlanılarak geliştirilmiştir.

Giriş

Yazma ve düşünme eylemleri birbiriyle sıkı ilişkiler içerisinde. Bu yönüyle yazma eğitimi ve düşünme eğitimi birbirinden ayrı süreçler olarak düşünülmemelidir. Yazma etkinliği, hem öğrenme hem de öğrendiklerini yansıtma aracı olarak öğrenciler için çeşitli fırsatlar sunar; öğrencilerin düşünme ve düşündüklerini ifade etme becerilerini geliştirir.

Yansıtıcı düşünme becerilerine sahip ve karşılaştığı sorunları çözebilen bireylerin yetiştirilebilmesinde yansıtıcı öğrenme ve dolayısıyla yansıtıcı öğretim büyük öneme sahiptir. Yansıtıcı öğrenme, yaptığı uygulamayı değerlendirme, öğretim deneyimlerinden dersler çıkarma, sorun çözme ve gelecekteki öğretim için edindiği bilgi ve deneyimleri kullanarak mesleki yaşamını anlamlı kılar olarak ifade edilmektedir (Gür, 2008).

Yansıtıcı düşünme, bireyin kendi düşünme ve öğrenme sürecinin farkında olmasıdır. (Cunningham, 1987). Ünver (2003)'e göre ise yansıtıcı düşünme, öğrenme ve öğretmede yöntem ve düzeye ilişkin olumlu ve olumsuz durumları ortaya koyma olarak belirtilmektedir. Yansıtıcı düşünme, sınıf içi öğretimi karakterize eden kompleks problemleri çözmek, analiz etmek, tanımlamak için gereklidir (Spalding, Wilson, 2002).

John Dewey (1933), yansıtıcı düşünmenin bir modu olarak belirtir ve aktif, ısrarcı, dikkatle düşünülmüş herhangi bir inanç veya bilginin bir formu olarak tanımlar.

Dewey'in, yansıtıcı düşünme ile ilgili belirlediği 4 kriter şu şekildedir:

1. Yansıtma, bireyin diğer düşünce ve deneyimleri ile bağlantılı, onunla ilişkili daha derin anlamayı gerektiren bir deneyimi, öğrenciye taşıyan anlama-yapma sürecidir.
2. Yansıtma, bilimsel ihtiyaçlar ile kökleşen sistematik, dikkatli, disiplinli düşünme yoludur.
3. Yansıtma, bir toplulukta diğer bireyler ile iletişim içinde olmayı gerektirir.
4. Yansıtma, kişinin kendisinin ve diğerlerinin kişisel ve entellektüel büyümesine değer veren tutumları gerektirir.

Yansıtıcı düşünmeyi gerçekleştirmede öğrenme sürecinde farklı araçlara başvurulmaktadır. Bu araçlardan bazıları yansıtıcı yazma, videoteyp, yüksek sesle düşünme, grup tartışmaları, yansıtıcı diyalog ve yansıtma günlükleridir (Kızılkaya, Aşkar, 2009).

Yazma, son dönemlerde düşünme ve bilmenin geliştirilmesiyle başarılı, anlaşılabilir ve şekillendirilen bir öğrenme yolu olarak algılanmaktadır (Usher, Francis, Owens, 1999). Yazma, çok yönlü bir kaynaktır. Yazma, çoğu öğretim ortamlarında sadece profesyonel öğrenmeyi ve yansıtıcı desteklemez aynı zamanda zevk veren ve sosyalleştiren bir aktivitedir (Burton, Quirke, Reichmann Peyton, 2009).

Öğrenciler, ilginç konularda yazmak, hayal güçlerini genişletmek ve zaten bildikleri şeylerle yeni bilgiler arasında ilişki kurmak gibi farklı amaçlarla günlük tutmaktadırlar. Yansıtıcı günlük yazma, yazarken öğrencilere öğrenmeyi sağlayan etkili bir öğrenme tekniğidir (Farah, 2012). Yansıtıcı

Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

günlükler, yansıtıcı yazma becerilerini ortaya koyduğu gibi yazma becerilerini geliştirmek için yapılandırılmış fırsatlar da sunar. Buna ek olarak üst biliş becerilerini işe koşarak bireylerin düşünmeleri hakkında düşünmelerine de olanak sağlar (Gorlewski, Greene, 2011).

Thorpe (2004), yansıtma günlüklerini, öğrencilerin belirli bir süre sonra kendi öğrenmelerinde sezgiler eklemek amacıyla öğrenmelerini içeren önemli olaylar ya da öğretmen ve öğrenci etkileşimi hakkında öğrendikleri çeşitli konseptleri düşünerek oluşturdukları yazılı materyaller olarak tanımlar.

Günlük yazma, çok yönlü aktiviteler ile öğrenciyi karşılaştıran çoklu amaçlar için kullanılabilirlik değişik formlar alabilmektedir (Boud, 2001). Yansıtıcı günlük yazma, yazarken öğrenmeye olanak veren etkili bir tekniktir. Öğrenciler, yansıtıcı günlükleri birçok amaç için kullanabilirler; örneğin ilginç konular hakkında yazma, hayal gücünü genişletme, önceden öğrendikleri ile yeni öğrendikleri arasında bağ kurma bunlardan birkaçıdır (Farah, 2012).

Yansıtıcı günlük yazma, öğrencinin karşılaştığı tecrübeyi doküman hâline getirdiğinde, tecrübeyi geri döndürdüğünde, meydana gelen olayları tekrar biraraya getirdiğinde, tecrübeyi tekrar uyguladığında ve yeniden değerlendirme meydana geldiğinde harekete geçirilen yansıtıcı bir süreç içerir (Wong, Kember, Chung, Yan, 1995).

Moon (1999a) ise yansıtma amacıyla kullanılan yazma günlüklerinin eğitim ve öğretimde şu amaçlara hizmet ettiğini ifade eder:

- Soru sormaya yönelik tutumu geliştirme yanında eleştirel düşünme formunda öğrenmenin niteliğini derinleştirme.
- Öğrencilere onların kendi öğrenme süreçlerini anlamaları için olanak verme.
- Öğrenme sürecini sahiplenmeyi ve öğrenmede etkin katılımı artırma.
- Uygulamada öğrencinin profesyonelliğini veya profesyonel uygulamaları geliştirme.
- Öğrencinin kişisel gelişimi boyunca kendi kendine kişisel değer biçme anlayışını geliştirme.
- Sezgisel anlamının kullanımını daha iyi yaparak yaratıcılığı geliştirme.
- Öğrenmenin sunumunu ve yazmayı sağlama.
- Kendi kendine iyi ifade edilemeyen şeyler için alternatif bir yol oluşturma.
- Grup etkileşimini ve yansıtıcılığı geliştirme.

Yansıtıcı yazma etkinliğinin yansıtıcı düşünmeyi desteklediği görüşü birçok araştırmacı tarafından kabul görmektedir (Spalding, Wilson, 2002). Kerka (1996), günlük yazmayı yetişkin öğrenmesi için bir araç olarak tanımlamaktadır. Yansıtıcı yazma uygulaması, öğrencilerin yazma becerisini hem nitelik hem de nicelik açısından arttırmaktadır (Ross, 2011).

Bu veriler ışığında araştırmanın amacı, Türkçe dersinde yansıtıcı günlük yazma uygulamasının, öğrencilerin yazma, düşünme ve öğrenme süreçlerine yönelik etkilerini ortaya koyabilmektir.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada, öğrencilerin yansıtıcı günlük yazma uygulamasına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacıyla nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Görüşme nitel araştırmada en sık kullanılan veri toplama aracı olarak karşımıza çıkmaktadır (Yıldırım, Şimşek, 2006). Yarı yapılandırılmış görüşmeler ne tam yapılandırılmış görüşmeler kadar katı ne de yapılandırılmamış görüşmeler kadar esnektir, iki uç arasında yer almaktadır (Altunay, Oral, Yalçınkaya, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Kırşehir il merkezinde bir ortaokulda öğrenim gören 7. sınıf öğrencileri (n=6 kişi) oluşturmaktadır. Araştırma etiği uyarınca katılımcı öğrencilerin isimleri gizli tutularak, Ö1, Ö2, Ö3,Ö4, Ö5 ve Ö6 kodlarıyla isimlendirilmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 3'ü kız, 3'ü erkek olup bu öğrenciler 13 yaşındadırlar. Araştırmada 8 haftalık süreyle yansıtıcı günlük yazma uygulaması yapılmıştır. Öğrenciler günlük yazma konusunda tecrübe sahibi olmadıkları için uygulama öncesinde bilgilendirilmişlerdir. Günlükleri, Türkçe dersinin işlendiği günün akşamında ve aşağıda yer alan sorular doğrultusunda yazmaları istenmiştir:

1. Bugünkü derste ne öğrendin açıklar mısın?
2. Bugünkü derste neyi öğrenemedin açıklar mısın?
3. Öğrenemediğin şeyleri öğrenmek için bir şeyler yaptın mı? Yaptınsa bunlar neydi?
4. Öğrenmede zorlandığın şeyler neydi? Neden zorlandın?
5. Bugünkü öğrendiklerin sence sınavlar dışında ne işine yarayacak?
6. Derste herhangi bir katkı oldu mu? Olduysa ne yaptın?
7. Derste hoşuna giden veya gitmeyen durumlar neydi, neden?
8. Bugünkü öğrendiklerin ile geçmiş öğrendiklerin arasında bağ kurabilir misin? Kurabilirsen

bu bağ nedir?

Sorular, kavramsal çerçeve taranarak oluşturulmuş, öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerini ortaya çıkarmayı, onların kendi öğrenme süreçlerini anlamaları için olanak vermeyi, eleştirel düşünmeyi, öğrenmede derinleşmelerini sağlamayı amaçlayan niteliktedir.

Veri Toplama Aracı

Öğrencilerin yansıtıcı günlük yazma uygulamasına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacıyla 5 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme sorularının geliştirilmesi aşamasında konuyla ilgili kavramsal çerçeve taranmış 2 Türkçe Eğitimi, 2 de Eğitim Bilimi alanında uzmanın görüşlerinden yararlanılmıştır.

Uzmanların görüşleri doğrultusunda görüşme sorularında gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra, görüşme yapılacak gruptaki öğrencilerle aynı düzeyde olan öğrencilere sorular okutulup

Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

soruların anlaşılır olup olmadığına bakılarak görüşme sorularına son şekli verilmiştir (Özguven, 1998). Öğrencilerle yapılan görüşmelerde ses kayıt cihazı ve not alma tekniği birarada kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen veri kayıtları çözümlenmiş ve yazıya dökülmüştür. Görüşmelerin çözümlenmesinden 20 sayfalık veri elde edilmiştir. Belirlenen temalara göre veriler işlenmiş ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Verilerin güvenilirliğini sağlamak için kayıtlar ve kaydın dökümü başka bir araştırmacı tarafından incelenmiş ve karşılaştırılmış, herhangi bir eksik olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmada veriler, betimsel olarak analiz edilmiş verilere ayrıca içerik analizi de uygulanmıştır. Betimsel analizde, veriler sistematik ve açık biçimde betimlenip yorumlanır ve neden-sonuç ilişkileri irdelendikten sonra birtakım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye yönelik tahminlerde bulunulması da araştırmacının yapacağı yorumların boyutları arasında yer alabilir (Yıldırım, Şimşek, 2006).

Verilerin sunumunda, alıntı seçimi için çarpıcılık (farklı görüş), açıklayıcılık (temaya uygunluk), çeşitlilik ve uç örnekler ölçütleri dikkate alınmıştır (Ünver, Bümen ve Başbay, 2010).

Tablo 1. Verilerin Analizi Sonucunda Ortaya Çıkan Tema ve Alt Temalar

1. Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasının Faydasına İlişkin Görüşler
1.1. Dinleme Becerisine Faydasına İlişkin Görüşler
1.2. Yazma Becerisine Faydasına İlişkin Görüşler
1.3. Öğrenilenlerin Kalıcılığına İlişkin Görüşler
2. Türkçe Dersinde Yapılan Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasının Öğrencilerin Öğretmen ve Arkadaşları İle İlişkilerinde Yaşattığı Değişime İlişkin Görüşler:
2.1. Arkadaşları İle İlişkilerinde Yaşanan Değişime İlişkin Görüşler
2.2. Öğretmenleri İle İlişkilerinde Yaşanan Değişime İlişkin Görüşler
3. Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasında Karşılaşılan Zorluklara İlişkin Görüşler
3.1. Yazma Becerisinin Zorluğuna İlişkin Görüşler
3.2. Zamanla İlgili Problemlere İlişkin Görüşler
4. Uygulamanın Devamına İlişkin Görüşler
4.1. Uygulamanın Devamına İlişkin Olumlu Görüşler

İçerik analizinde, güvenilirlik kodlayıcılar arası tutarlılık hesaplanarak belirlenmektedir. Görüşme dökümleri yazıldıktan sonra görüşme kodlama anahtarı oluşturulmuştur. Görüşme kodlama anahtarına işaretlemelerin tutarlılığını belirlemek amacıyla iki araştırmacı her katılımcıya ait görüşme döküm formunu okuyarak ilgili görüşme kodlama anahtarındaki soruların cevabını içeren uygun seçeneği işaretlemişlerdir. Bu işlemden sonra araştırmacıların değerlendirmesi katılımcı gruba ait ilgili soruya verilen yanıt seçeneği kontrol edilerek “Görüş Birliği”, “Görüş Ayrılığı” şeklinde işaretlemeler yapılmıştır. Araştırmacılar ilgili sorunun aynı yanıt seçeneğini işaretlemişlerse görüş birliği, farklı seçeneği işaretlemişlerse görüş ayrılığı olarak kabul edilmiştir (Altunay, Oral ve Yalçınkaya, 2014). İçerik analizinde güvenirliliğin belirlenmesi amacıyla uyuşum yüzdesi formülü kullanılmıştır. Uyuşum

yüzdesi “Güvenirlilik= (Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) X 100” formülü kullanılarak hesaplanmıştır (Miles, Huberman, 1994). Bu tür çalışmalarda en az % 70 düzeyinde bir güvenirlilik yüzdesine ulaşmak gerekir (Yıldırım, Şimşek, 2006). Çalışmada kodlamalardaki uyuşum yüzdesi, 1. soru için 0. 88, 2. soru için 0.91, 3. soru için 0.89, 4. soru için 0.81 ve 5. soru için 0.88 olarak bulunmuştur. Bu değerler, kodlama için güvenilir değerler olarak kabul edilmiştir.

Tablo 1’ de görülen tema ve alt temaların oluşturulması sürecinde araştırmacılar elde edilen dökümleri ayrı ayrı okumuşlar ve bağımsız olarak alt temaları oluşturmuşlardır.

Bulgular ve Yorum

Katılımcıların görüşleri, gizlilik esasına dayalı olarak isimler verilmeden kodlanarak aktarılmıştır. Buna göre katılımcılar, öğrenciyi ifade etmesi açısından “Ö” olarak kodlanmış ve bu katılımcılara kodunun yanında “Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6” şeklinde numara verilmiştir. Araştırmanın bu bölümünde, görüşme formunda yer alan sorular, alt problemlere göre gruplanmış ve bulgular sunulmuştur.

Türkçe Dersinde Yapılan Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasının Faydasına İlişkin Görüşler

Bu alt problem doğrultusunda görüşme formundaki soru, “Türkçe dersinde yaptığımız bu uygulamanın faydaları oldu mu?” şeklindedir.

Araştırmaya katılan 6 öğrenci de yansıtıcı günlük yazma uygulaması ile dersi daha çok dinlemeye başladıklarını ifade etmişlerdir. Bir öğrenci (Ö1) şu şekilde ifade etmiştir: *“Türkçe dersini eskiden çok dinlemiyordum. Fakat şimdi hocalarımız bu yansıtıcı günlük projesini çıkarınca çok güzel oldu. Şimdi Türkçe dersini daha çok dinliyorum.”*

Öğrencilerden 5’i (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6), yansıtıcı günlük uygulaması ile öğrendiklerinin daha kalıcı olduğunu ve dersi daha çok tekrar etmeye başladıklarını ifade etmişlerdir. Bir öğrenci (Ö3) bu katkıyı, *“Mesela ek fiili öğrendik. Bunu belki kısa süre sonra unutabiliriz. Ama günlüğe tekrar yazdığımızda aklımızda iki kat daha fazla kalıyor. Okuduğun bir süre sonra gidiyor ama onu kağıda düzgün bir şekilde yazdığımızda onu gerçekten öğrendiğimizi anlıyorum. Onu bir defa daha yazmak birçok kez okumaktan iyidir.”* şeklinde ifade etmiştir.

Öğrencilerden 4’ü (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5), bu uygulamanın kendi öğrenmelerini sorgulamayı öğrettiğini dile getirmişlerdir. Bir öğrenci (Ö2) bu düşüncesini, *“Bu uygulama benim derse bakış açımı değiştirdi. Ben bu uygulamayı yaparken Derste ne öğrendim?, Nasıl dinledim? Bu metinden nasıl bir ders çıkardım?, Acaba bu konuyu anladım mı? sorularını kendime sormaya başladım.”* cümleleri ile ifade etmiştir.

Öğrencilerden 4’ü (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5,) daha düzenli ders çalışmaya başladıklarını ve bu derste başarılarının arttığını ifade etmişlerdir. Bir öğrenci (Ö5) *“Derse daha düzenli çalışıp, ödevlerimi yapmama katkı sağladı. Türkçe dersinde yazılıdan daha yüksek puan aldım.”*

Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Öğrencilerden ikisi (Ö3, Ö4), Bu uygulamayla birlikte Türkçe dersinde daha çok soru sormaya başladıklarını ifade etmişlerdir. Örneğin (Ö3), *“Bundan sonra ben diğer arkadaşlarıma da bu yöntemi öneriyorum çünkü günlüğe yazmak için birşeyler öğrenmem gerekiyordu ve bunun için anlamadığım yerleri daha çok sormaya başladım.”*

Öğrencilerden 6’sı da bu uygulamanın bilgilerini arttırmak için fırsat sunduğunu ifade etmişlerdir. Bir öğrenci (Ö6), *“Bu günlüğü yazarken aynı zamanda tekar ettiğim için bilgilerim arttı. Zorlandığım şeyleri düşündüğümde onları anlamak için tekrar ettim bu sayede öğrenemediklerimi de öğrendim.”*

Öğrencilerden 5’i (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5) bu uygulamanın daha fazla yazmak için kendilerini motive ettiğini ifade etmişlerdir. Öğrencilerden biri (Ö1), *“Ben eskiden yazma eylemini sevmiyordum. Ama bu uygulamanın sonunda artık kendi kendime daha eğlenceli bir şekilde yazıyorum. Bu uygulamanın bir faydası da beni yazı yazmaya teşvik etmesi oldu.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Türkçe Dersinde Yapılan Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulaması, Öğretmen ve Arkadaşlarınızda İlişkilerinizde Değişime Yol Açtı mı? Alt Problemine İlişkin Görüşler:

Öğrencilerden 4’ü (Ö2, Ö3, Ö4, Ö5), bu uygulamanın öğretmen ve arkadaşları ile ilişkilerinde değişime neden olduğunu ifade etmişlerdir. Bir öğrenci (Ö4) bunu şu şekilde ifade etmiştir: *“Uygulama boyunca öğretmenime ve arkadaşlarıma hep soru sorduğum için öğretmenim artık derse ilgimin arttığını daha önem verdiğimi anladığı için beni sınıfta övüyor. Arkadaşlarımla daha çok iletişime geçtim. Çünkü her anlamadığım basit bir konuyu öğretmenime sormamak için arkadaşlarıma da sormaya başladım.”*

Diğer bir öğrenci (Ö2), *“İletişimim sıklaştı. Arkadaşlarımla ve öğretmenimle derste işlediğimiz konularla ilgili daha çok konuşmaya başladığımı fark ettim.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Bu Uygulama Süresince Ne Gibi Zorluklarla Karşılaştınız? Alt Problemine İlişkin Görüşler

Öğrenciler bu uygulama süresince karşılaştıkları zorluklara ilişkin farklı görüşler belirtmişlerdir. Bir öğrenci (Ö3), *“Uygulama süresince öğrenemediğim konuları yazarken zorlandım. Bazen yazmak istemiyordum. Çünkü yazmak işinin ve düşünmenin o kadar zor olduğunu öğrendim ki bana düşünce ve aklın önemini öğretmiş oldu.”*

Diğer bir öğrenci (Ö4), *“Uygulama biraz zaman alıcıydı. Bunun dışında zorluk yaşamadım.”* şeklinde görüş belirtmiştir.

Bu Uygulamanın Devam Etmesini İster misiniz? Neden? Alt Problemine İlişkin Görüşler

Öğrencilerden 6’sı da bu uygulamanın devam etmesini istemiştir. Bir öğrenci (Ö5), şu şekilde ifade etmiştir: *“Bu uygulamanın devam etmesini isterim. Çünkü dersi daha etkili dinliyorum, daha dikkatli. Dinlemekten çok yazdıklarım daha kalıcı oluyor daha iyi yerleşiyor aklımda. Derse bakışım daha değişik oldu. Önceden sadece onları öğrenmek ve daha sonra sınava girip onları tek tek yazmak*

için girdiğimi ve öğrendiğimi düşünüyordum. Ama artık çoğu şeyin sadece sınavlar değil başka yerlerde de kullanılabileceğini anladım.”

Diğer bir öğrenci ise (Ö2), *“Devam etmesini isterim çünkü benim Türkçe dersinde daha başarılı olmamı sağladı. Dersi dinlemenin önemli olduğunu öğretti. Derse ilgimin artmasına yardımcı oldu. Derse daha çok odaklandım. Derse katılmamı sağladı.”* şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Dört öğrenci ise (Ö1, Ö3, Ö5, Ö6), yansıtıcı günlük yazma uygulaması boyunca düzenli ders çalışma ve günlük tuma alışkanlığı kazandıklarını ifade etmişlerdir. Bir öğrenci Ö3, *“Önceden daha az düzene dikkat ediyordum. Şimdi ise derse daha çok ve daha düzenli çalışma alışkanlığı kazandım.”*

Öğrencilerden biri (Ö4), *“Bu uygulamaya devam edilmeli. Birçok deneyim kazandık. Öğrendiklerimizi düşünmemizi sağlıyor. Duygularımızı açıkça ifade etmemizi sağlıyor. Dersi daha iyi anlamamıza yardım ediyor.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğrencilerden bir diğeri (Ö5), *“Devam etmesini isterim. Yazma alışkanlığı kazanmama sebep oldu. Artık daha uzun yazabiliyorum. Türkçe dersinin önemini daha iyi anladım.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğrencilerden biri (Ö6), *“Bu uygulamanın devam etmesini isterim. Öğrenemediğim konuları tekrar etmemi sağladı. Düşünmeye yöneltti. Zorlandığım konuları görmemi sağladı. Öğrenemediğim şeyleri öğrenmek için çaba sarf ettim. Öğrenemediğim şeyleri düşünmemi sağladı.”*

Türkçe Dersinde Yapılan Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasında Günlüğe Yazdıklarınızı Sınıfta Paylaşmak İster miydiniz? Alt Problemine İlişkin Görüşler:

Öğrencilerden 5'i (Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6), günlüğe yazdıklarını sınıfta paylaşmak isterdim, şeklinde cevap vermişlerdir. Bir öğrenci (Ö5), *“Paylaşmak isterdim. Çünkü sınıf arkadaşlarımdan bazıları o konuyu anlamazlarsa yazdığım konular ve dersle ilgili hoşuma giden durum, gitmeyen durumları onlara anlatmayı çok isterim. Ve arkadaşlarımdan dersten daha başarılı olmasını sağlarım.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Diğer bir öğrenci ise (Ö4), *“Bize faydası olduğu için diğer arkadaşlarımdan da benim düşüncelerimden faydalanmasını isterdim. Dersten öğreniklerimi, öğrenemediklerimi, dersle ilgili hoşuma giden gitmeyen durumları arkadaşlarımdan da öğrenmesini isterdim.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Bir öğrenci ise (Ö3), *“Ben paylaşmak istemezdim. Çünkü orada derste olan her şeyi yazıyorum. Kötü veya iyi orada benim düşüncelerim geçiyor. Bunu herkesin bilmesini istemem.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Tartışma

Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Elde edilen bulgulara dayanarak yansıtıcı günlük yazma uygulamasının öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirmelerine yarayan bir uygulama olduğu söylenebilir.

Uygulamaya katılan öğrencilerin Türkçe dersinde yapılan yansıtıcı günlük yazma uygulamasının faydasına ilişkin verdiği yanıtlar, bu uygulamanın faydalarının öğrencilerin dinleme becerisine, öğrenilenlerin kalıcılık düzeyine, tekar sayısına, öğrenmelerin sorgulanmasına, düzenli ders çalışmaya, daha fazla soru sormaya ve daha fazla yazmaya yönlendirme şeklinde gruplandırılabilirliğini ortaya koymuştur. O'Rourke (1998), yansıtıcı yazma aracılığıyla öğrencilerin yeni bilgi veya düşünceleri daha iyi anlayabileceğini ve hatırlayabileceğini ifade etmektedir. Kok ve Chabeli'nin (2002) araştırmasında ise yansıtıcı günlük yazma uygulamasının faydasına ilişkin öğrenci görüşleri, entellektüel büyümeye, öz değerlendirme kapasitesinin, problem çözme becerisinin ve eleştirel ve analitik düşünme becerisinin gelişmesine katkı olarak gruplandırılmıştır. Farah'ın (2012) çalışması, üniversite öğrencilerinin, yansıtıcı günlük yazmayı yazım becerilerini ve öğrenmeyi geliştirmek için bir şans olarak gördüğünü ortaya koymuştur. Graham'ın çalışması (2002) çocukların kendinden emin güvenli ve eğlenceli bir şekilde yazmaya başladığını ortaya koymuştur. Walker (2006) araştırmasında, yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Ayrıca Williams'ın (2008) çalışmasında öğrencilerin % 94'ü, bu uygulamanın dersi daha kolay hale getirdiğini ifade etmişlerdir. Bu bulgular araştırmamızla örtüşmektedir.

Yansıtıcı günlük yazma uygulamasının zorluklarına ilişkin öğrenci görüşleri ise yazma etkinliğinin zor bir beceri olarak algılanması ve zaman alıcı olması olarak gruplandırılabilir. Kok ve Chabeli'nin (2002) çalışmasında ise öğrenciler bu uygulamanın zorluklarını, zaman alıcı olması ve açık beklentilerin eksikliğinin belirsizliğe yol açması olarak ifade etmişlerdir.

Yansıtıcı günlük yazma uygulamasının devamına ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde öğrencilerin bu uygulamanın devam etmesini istedikleri görülmektedir. Sebep olarak ise derste başarının artmasına yol açacak etkinliklere yöneltmesi ve derse bakışlarını olumlu yönde değiştirmesi olarak belirtmektedirler. Yine bu uygulamanın yapıldığı bir başka araştırmada Williams (2008), öğrencilerden % 75'inin uygulamanın devam etmesi yönünde görüş bildirdiklerini ifade etmektedir. Bu bulgu çalışmamızın bulgularıyla örtüşmektedir. McCrindle ve Christensen (1995), yansıtıcı günlükleri kullanan öğrencilerin kullanmayanlara göre bir öğrenme görevi süresince, daha fazla bilişsel strateji kullandığını ifade etmişlerdir. Yine aynı araştırmacılar, bu günlükleri kullanan öğrencilerin kavramlar üzerinde daha derinleştiğini ve sınavlarda daha başarılı olduklarını ifade etmişlerdir.

Yansıtıcı günlük yazma uygulamasının öğretmen ve arkadaşları ile ilişkilerinde yaşattığı değişime ilişkin olarak ise öğrenciler, olumlu yönde değişim olduğunu ifade etmişlerdir. Bu değişim iletişimin sıklaşması yönündedir. Andrusyszyn ve Davie'nin (1997), araştırma bulguları da yansıtıcı

günlük yazma uygulamasının düşünme etkinliğini arttırdığını ve diğer bireyler ile konuşmak için bir kapı açtığını ortaya koymuş ayrıca araştırmacılar, bu uygulamanın öğretmenlerin öğrencilerin düşüncelerini ve izlenimlerini almaları için bir araç olduğunu ifade etmişlerdir. Yine Roderick (1986), bir diyalog biçimi olarak günlük yazmanın katılımcıların birbirleriyle duygularını, düşüncelerini, öz algılarını paylaşmaya imkan tanıdığını ifade etmektedir. Nelken, McAdoo ve Manwaring (2009)'a göre de günlükler, aktif öğrenme sürecinde öğretmen-öğrenci etkileşiminin geliştirilmesine destek olmaktadır.

Araştırma bulguları doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

Yansıtıcı günlük yazma uygulamasına Türkçe ders kitaplarında, kılavuz kitaplarda yer verilmesi faydalı olacaktır.

Yansıtıcı günlük yazma, Türkçe derslerinde yazma derslerinin bir parçası olmalı ve öğrenciler yansıtıcı günlük yazmaya teşvik edilmelidir.

Yazmanın ve öğrenmenin niteliğini arttırmada yansıtıcı yazma bir araç olarak kullanılmalıdır.

Öğretmenler, yansıtıcı günlükleri öğrencilerin öğrenme düzeylerini ve derse karşı tutumlarını ortaya koyan bir araç olarak kullanabilirler; ancak elde edilen veriler doğrultusunda geri bildirim iyi kullanmaları gerekir.

Yansıtıcı günlüklerin farklı değişkenler üzerine etkililiğini ortaya koyucu çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Altunay, E., Oral, G. & Yalçınkaya, M. (2014). Eğitim Kurumlarında Mobbing Uygulamalarına İlişkin Nitel Araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 62-80.
- Andrusyszyn, M.A. ve Davie, L. (1997). Facilitating Reflection through Interactive Journal Writing in an Online Graduate Course: A Qualitative Study. *The Journal of Distance Education*, 12(1), 103. Athabasca University Press.
- Boud, D. (2001). Using journal writing to enhance reflective practice. In English, L. M. and Gillen, M.A. (Eds.) *Promoting Journal Writing in Adult Education*. New Directions in Adult and Continuing Education No. 90. San Francisco: Jossey-Bass, 9-18.
- Burton, J; Quirke P; Reichmann C., L., & Peyton J., K. (2009). *Reflective writing: a way to lifelong teacher learning*. TESL-EJ Publications.
- Carol, R. (2002). Defining reflection: another look at John Dewey and reflective thinking. *Teachers College Record*, 104 (4), 842-866.
- Cunningham, D.J. (1987). Outline of an education semiotic. *American Journal of Semiotics*, 5, s. 201-216.
- Dewey, J. (1933). *How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. Boston: Heathand Company.
- Farrah, Mohammed (2012). Reflective journal writing as an effective technique In the writing process, *An-Najah Univ. J. Res. (Humanities)*. 26 (4).

Yansıtıcı Günlük Yazma Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

- Gorlewski J. ve Greene K. (2011). Research for the classroom: The power of reflective writing. *The English Journal*, 100, 4 s. 90-93.
- Graham. L. (2003). Writing journals: an investigation. *Reading*. 37(1). 39-42.
- Gür, H. (2008). Öğretmen eğitiminde yansıtıcı düşünme. *Aday Öğretmenler İçin Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması*. Ed: İ. H. Demircioğlu. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kerka, S (1996). Journal writing and adult. 25 May 2003 tarihinde alındı. <http://www.ericfacility.net/ericdiqests/>.
- Kızılkaya, G. ve Aşkar, P. (2009). Problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerisi ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 34 (154), 82-92.
- McCrinkle, AR. ve Christensen CA. (1995).The impact of learning journals on metacognitive and cognitive processes and learning performance. *Learning and Instruction*. 5, 167–185.
- Miles, M.B. and Huberman, A.M. (1994) *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*, 2nd ed., Sage Publications, Newbury Park, CA.
- Moon, J. *Reflection in learning and professional development*. London: Kogan Page, 1999a.
- Nelken, M., B. McAdoo, & M. Manwaring. (2009). *Negotiating learning environments. In rethinking negotiation teaching: Innovations for context and culture*, edited by C. Honeyman, J. Coben, and G. De Palo. St. Paul, MN: DRI Press.
- O'Rourke, R. (1998) The learning journal: From chaos to coherence. *Assessment and Evaluation in Higher Education*. 3(4), 403–413.
- Özgüven, İ. E. (1998). *Pskolojik testler*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Roderick, J. A. (1986). Dialogue writing: Context for reflecting on self as teacher and researcher. *Journal of Curriculum and Supervision*, 1(4), 305-315.
- Spalding, E. ve Wilson, A. (2002). Demystifying reflection: a study of pedagogical strategies that encourage reflective journal writing. *Teachers College Record* 104 (7), 1393-1421.
- Thorpe K. Reflective learning journals: From concept to practice. *Reflective Practice*. 2004;5 (3), 327-343.
- Ünver, G. (2003). *Yansıtıcı düşünme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ünver, G., Bümen, N. T., Başbay, M. (2010). Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans derslerine öğretim elemanı bakışı: Ege Üniversitesi Örneği. *Eğitim ve Bilim*. 35 (155),63-77.
- Usher, K., Francis, D., Owens, J. (1999) Reflective writing: a strategy to foster critical inquiry in undergraduate nursing students. *Australian Journal of Advanced Nursing* 17:1, 7-12.
- Walker, Stacy E. (2006). Journal writing as a teaching technique to promote reflection. *Journal of Athletic Training*, 41, 2. 216-221.
- Williams, N. (2008). Reflective journal writing as an alternative assessment. (16 Eylül 2015 Tarihinde alındı). www.otterbein.edu/education /JTIR/Volumelll/ williams.pdf.
- Wong, FKY., Kember, D., Chung, LYF& Yan, L. (1995). Assessing the Level of student reflection from, reflective journals. *Journal of Advanced Nursing*. 22, 48-57.
- Yıldırım ve Şimşek (2006). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.